

[Socialministeren.]

Ting, der saa bliver Tale om, er, om Udvalget paa disse praktiske Omraader vil kunne fremsætte Forslag, der er tilstrækkelig Enighed om at søge gennemført, eller som Regeringen kan acceptere — det kan jeg naturligvis ikke vide nu. Men Summa summarum: Jeg mener altsaa, at der er Haab om ikke alene at kunne fremskaffe det, Udvalget ønsker, men ogsaa at kunne fremskaffe og bearbejde Materialet tidligere, end man i Betænkningen har turdet gaa ud fra; i hvert Fald vil jeg arbejde i den Retning.

For saa vidt kunde jeg slutte nu, idet jeg ikke til selve Betænkningen har nogen Bemærkninger at gøre ud over de fremsatte. Men den ærede Ordfører Hr. Hans Thyge Jacobsen har jo benyttet denne Lejlighed til at gentage de tidligere af mig som tøjlesløse betegnede Angreb paa Socialreformens Udgiftsside. Jeg har imidlertid i Virkeligheden ved min Tale den 7. November 1934, en meget lang Tale, som man maaske erindrer, som Svar paa alle disse Angreb givet en udførlig Redegørelse for Udgiftsstigningen ud fra alle de Oplysninger, som var tilgængelige for Regeringen paa dette Tidspunkt. Denne Tale findes i Folketingsindsenden for 1934—35, Sp. 1094—1139. Det halve af Talen handler om de Forhold, det ærede Medlem Hr. Hans Thyge Jacobsen fremdrog igen i Dag, og jeg ved virkelig ikke, om det ærede Medlem finder det rimeligt, men jeg ved, at ingen andre vilde finde det rimeligt, om jeg stod og læste denne Tale op igen. Jeg skal derfor henvise til den og kun gøre nogle enkelte Bemærkninger.

Den ærede Ordfører Hr. Hans Thyge Jacobsens hele Betragtningssmaade over for de faktiske Udgifter efter Socialreformen i Forhold til de oprindelige Beregninger er Udtryk for et Dilettanteri, som man ikke skulde kunne regne med fra et Medlem af Rigsdagen, endsige fra et Medlem, der i Virkeligheden er saa forholdsvis godt inde i, hvad Socialreformen i øvrigt indeholder. Sagen er jo nemlig den, at det ærede Medlem taler virkelig, som om Beregningerne i 1933 gik ud paa at vise, hvad Socialreformen, naar den blev gennemført, vilde koste, jeg ved ikke over hvor lang Tid, men saa vidt jeg forstod det ærede Medlem, vilde det være for al Fremtid, den hverken maatte blive billigere eller dyrere. Det var jo aldeles ikke det, der foregik, og aldeles ikke det, der var Hensigten med Beregningerne, der tilgik Folketingsudvalget med Socialministeriets Skrivelse af 24. Marts 1933; disse Beregninger gik slet ikke ud paa at

vise, hvorledes de endelige Udgifter vilde komme til at stille sig i Aarene 1934, 1935, 1936 og 1937; derom anede intet Menneske noget, nej, de gik ud paa at vise, hvorledes de under Kriseforhandlingerne i Samarbejde mellem Venstre og Regeringspartierne foretagne Ændringer i de foreliggende Lovforslag vilde virke paa de Udgiftsberegninger, der allerede forelaa, dengang Socialreformen blev vedtaget i 1933, altsaa paa Grundlag af Udgiftstallene for 1929.

Beregningerne refererer sig altsaa til en Periode, der ligger 6—7 Aar tilbage i Tiden, og man opnaar derfor ikke meget ved at se paa de samlede Udgifter. Hvad man kan benytte, er Beregningerne af Udgifterne, der skulde blive en Følge af Socialreformen, i Forhold til Udgifterne efter den gamle Lovgivning. Hvorledes disse Udgiftsforandringer stiller sig, kan det ærede Medlem Hr. Hans Thyge Jacobsen se i denne Tale, hvor de er gjort op særskilt, baade for Statens Vedkommende og for Kommunernes Vedkommende.

Naar man taler saa dilettantisk, som det ærede Medlem gjorde i Dag, idet han troede, at disse Beregninger gik ud paa at slaa fast, hvad Sociallovgivningen i hvert enkelt Aar vilde koste, saa er man fuldstændig uden for alt det, der er foregaaet eller kunde foregaa. Det ærede Medlem Hr. Hans Thyge Jacobsen holdt jo omtrent den samme Tale forud for min Finanslov-tale, og han fik det Svar fra mig, at jeg allerede den 10. December 1930 i Folketings-tidende Sp. 2809 udtalte — som Svar paa Bemærkningen om den beregnede Merudgift paa 20 Mill. Kr., som det ærede Medlem ogsaa nævnte i Dag —:

„Hertil maa jeg egentlig svare, hvad jeg allerede sagde ved Forelæggelsen, at intet Menneske i Virkeligheden kan sige, hvad Udgiften ved en samlet Sociallovgivning vil blive, for det vil til syvende og sidst afhænge af Samfundsforholdene i det hele taget og i første Række af, hvorledes det samme Samfund stiller sig til Arbejdsløshedsproblemet.“

Den 27. April 1933, altsaa lige før Socialreformens Ikrafttræden, var jeg inde paa de samme Betragtninger og udtalte, vendt imod den samme mærkelige Agitation — det staar Sp. 5386 —:

„Naar man derfor spørger mig: hvad koster Socialreformen? saa svarer jeg: Det kommer virkelig ganske an paa, hvilke Samfundstilstande man opretholder, om man har en Arbejdsløshed paa 200 000 eller en Arbejdsløshed paa 50 000. Og derfor er det afgørende ikke en Under-